DEGROWTH

Norske arkitekters landsforbund

Årsmelding 2019

Design: Anagram Design

NAL 2019 I TALL:

Vi har gitt ut **11** utgaver av Arkitektnytt

6 utgaver av Arkitektur N

4280 medlemmer

en økning på **51** medlemmer

21 utgaver av Norske arkitekt-konkurranser

3 nye æresmedlemmer ble utnevnt

818 deltok på Arkitekturdagen

og over **250** deltok på Bylivkonferansen

Vi har gjennomført **27** arkitektkonkurranser

hvorav **22** var begrensede og **5** var åpne

Vi har gjennomført **26** kurs og **9** frokostmøter

31 arkitekter MNAL ble oppnevnt som jurymedlemmer

13 plan- og visjonsprosesser (parallelloppdrag)

Iverksetting og utvikling!

I 2019 har vi jobbet tettere med lokalforeningene og vi har jobbet aktivt med å involvere studentene mer enn noen gang før. Vi har iverksatt gode rutiner for at nye krefter i lokalforeningene skal raskest mulig opp i fartshøyde, gjennom god informasjonsflyt, opplæring og engasjement. Vi har fått på plass fabelaktige medlemsfordeler som monner og som er relevante for medlemmene.

Årets arkitekturdag ble gjennomført med 800 deltakere! Det må vel ha vært i nærheten av en rekord, og det var all grunn til å være stolt av resultatet. Det hjalp godt at Arkitekturdagen var åpningskonferanse for Oslo arkitekturtriennale med overskriften Degrowth. Et viktig og dristig tema som ga resultater og mersmak.

Forhåpentligvis har NAL vært tydeligere og mer synlig i 2019. Vi nådde i hvert fall målet vårt om netto 50 nye medlemmer, og som er flere enn på lenge. Skal vi ha slagkraft, er vi nødt til å stå samlet. Jo flere medlemmer, jo tydeligere stemme kan vi få.

Landsstyret har jobbet ut noen prioriterte politiske satsingsområder som skal finslipes, formuleres, og synliggjøres. Lokalforeningene er en del av dette, og resultatet skal være klart til beslutning i representantskapsmøte i 2020.

Det er spennende tider og mye å ta tak i. Vi må fortsette å holde oss i bevegelse, og fortrinnsvis fremover. Det krever gode folk, et tydelig landsstyre, engasjerte lokalforeninger og et sekretariat med gjennomføringskraft.

Målet er synlig og definert, nå skal det videreutvikles.

Generalsekretær Kari Bucher

Innhold

Iverksetting og utvikling!
Kari Bucher, generalsekretær s.3

Året som gikk
Gisle Løkken, president s.4

NALs fagavdeling s.6

Tidsskriftene
Økt trafikk for Arkitektnytt s.8
Norsk arkitekturhistorie skrevet i presens s.8

Lokalforeninger
Agder arkitektforening s.9
Bergen arkitektforening s.10
Drammen arkitektforening s.11
Hedmark og Oppland arkitektforening s.11
Møre og Romsdal arkitektforening s.12
Nord-Norges arkitektforening s.14
Nord-Trøndelag arkitektforening s.15
Oslo arkitektforening s.15
Sogn og Fjordane arkitektlag s.17
Stavanger arkitektforening s.17
Telemark arkitektforening s.18
Vestfold arkitektforening s.18
Trondhjems arkitektforening s.20
Østfold arkitektforening s.21

NAL student s.20

Organisasjonen s.22
Regnskap s.31

Året som gikk

En overordnet målsetting for organisasjonen er at vi skal bli tydeligere på de saker som er viktige for at arkitekter skal kunne utøve sitt fag på best mulig måte – innad i bransjen, utover i samfunnet og overfor politikere.

Det betyr at vi jobber for at arkitektenes kompetanse må verdsettes i samfunnet, men også for at arkitektene må være bevisste hvordan denne kompetansen stadig må utvikles og anvendes på nye områder i samfunnet. Uforutsigbarhet, nye klima- og miljøutfordringer og sosiale og strukturelle fluktuasjoner, preger i stigende grad NALs arbeid. Dette er krevende, men skaper også nye muligheter for et bedre samarbeid mellom arkitektorganisasjonene, arkitektskolene, offentlige myndigheter og hele arkitektbransjen, for å konsolidere faget i et samfunn i endring.

I løpet av første halvdel av 2019 var det derfor viktig å få klargjort og gjennomdrøftet hvilke politiske og faglige saker NAL primært skal jobbe med. Det ble gjennomført flere møter og drøftinger med ulike deler av faget, som har vært svært nyttige for formuleringen av en politisk, strategisk handlingsplan. Bestillingen er i utgangspunktet formulert av Representantskapet og har engasjert både lokalforeninger, styret og resten av organisasjonen. Intensjonen er å ha et idegrunnlag å jobbe med, som ikke er ferdigformulert eller statisk, men kan bearbeides for å fange opp endringer og gi økt innsikt. Dette er en prosess som også i høyeste grad påvirker sekretariatets arbeid, og som vil forme organisasjonen slik at vi kan ha best mulige forutsetninger for de viktige jobbene som skal gjøres.
På denne lista som nå er laget som et handlingsdokument, er det saken om endret ansvarsrett det har vært jobbet mest med. Det er viktig at NALs arbeid har legitimitet i arkitektstanden, og det er derfor en bredt sammensatt arbeidsgruppe som jobber med temaet. Saken om ansvarsretten dreier seg ikke om å ta tilbake det som ble endret i desember 2018 – som på ingen måte var ideelt – men å finne et nytt og velfundert grunnlag for hvilket ansvar arkitekter kan og må ta i samfunnet.

Det er generelt en økende diskusjon om ansvar, risiko og konsekvenser i samfunnet – ikke minst på grunn av større klimabelastninger og økende press på natur og landskap. Alt som bygges har en konsekvens for individet, samfunnet, og miljøet. Det er derfor interessant å se arkitektens kompetanse til analytisk tilnærming og romlig forståelse i et slikt perspektiv, som en samfunnsaktør som kan virke tverrsektorielt, faglig grenseoverskridende og prosessuelt sammenbindende. Dette arbeidet er ikke avsluttet, men følger fremdriften til Statens byggkvalitetsutvalg, og vil etter hvert bli fremlagt Direktoratet for byggkvalitet, som forvalter ansvarsretten.

Utover dette har NAL en kontinuerlig prosess med å øke arkitektkompetansen i offentlig forvaltning. Her kan vi støtte oss på regjeringsplattformen som også har satt dette som et mål, og arbeidet KS og Forum for utdanning av samfunnsplanleggere driver for å utdanne flere planleggere. I offentlig sektor er det i dag 0,5 arkitekter per kommune, og tallet er synkende. Potensialet er over 300 nye planleggere i året. Bylivsenteret har over flere år opparbeidet kompetanse og tillit i kommunene, og er NALs naturlige verktøy i dette arbeidet. Fremover vil vi i enda større grad tematisere hvor viktig det er at arkitekter bruker sin kunnskap i planlegging av omgivelsene, også på mer overordnet og strategisk nivå. Som en konsekvens av dette har vi løftet frem behovet for å utdanne flere arkitekter ved landets arkitektskoler. Det er en møysommelig prosess, men NAL jobber for at det skal bli mulig, og har også styrket samarbeid og kommunikasjon med arkitektskolene som en gjensidig tilføring av kunnskap mellom akademia og praksis.

NAL har over mange år jobbet med boligpolitikk og har dette året styrket involvering med både forskningsmiljøer og boligutviklere – et arbeid vi ser frem til resultater av. Videre har vi startet en utreding om konkurranser og anskaffelser som vi håper skal gi oss et godt grunnlag for en enda bedre posisjon fremover. Konkurransearbeidet skjer, som på flere områder, i nært samarbeid med både NIL, NLA og AiN, og er et eksempel på at det gir mange fordeler å samle bredden av arkitektorganisasjonene for å stå sterkere i viktige politiske og faglige spørsmål. Et annet viktig verktøy for å definere og utvikle faget er NALs kurs og konferanser. Dette gir oss en mulighet til å være aktuelle på hva arkitektene trenger å utvikle kunnskap rundt, og i tillegg drive målrettet kunnskapsformidling mot kommuner, næringsliv og andre grupper i samfunnet. I samme ånd kan årets arkitekturdag under Oslo arkitekturtriennale, hvor tema var degrowth, nevnes som et høydepunkt der rekordmange arkitekter var samlet for å drøfte det stadig mer påtrengende spørsmålet: Er økonomisk vekst mulig å kombinere med en bærekraftig samfunnsutvikling?

NAL er en nasjonal organisasjon som har en stor del av aktivitetene i lokalforeningene. I år ble det ansatt en ny lokalforeningskoordinator som skal jobbe målrettet med lokalforeningene, for å støtte det arbeidet de allerede gjør, og i tillegg jobbe for bedre samarbeid og kunnskapsoverføring mellom disse. I løpet av 2019 hadde lokalforeningene 161

arrangementer, med stor bredde og variasjon i tema. Av alle de store og små hendelser, må det trekkes frem at Trondhjems arkitektforening den 31. oktober åpnet et eget arkitektenes hus midt i sentrum. Et imponerende dugnadsarbeid, som stimulerer til enda mer aktivitet i Trondheim.

Oppsummert er det startet opp mye i 2019 som vil vise resultater i de kommende årene – både strategisk arbeid og helt konkrete prosjekter som vil gi NAL en mer moderne profil og muligheter for bedre kommunikasjon. Dette ser vi frem til, og flere omfattende saker i det foregående året har vist at arkitektbransjen og faget trenger en samlende organisasjon som både kan sette premisser, påvirke og kommunisere. NAL har i 2019 opplevd en medlemsøkning som gir grunn til optimisme på vegne av både organisasjonen og faget. Jo flere vi er, jo sterkere blir vår stemme i debattene og samfunnet.

President Gisle Løkken

En av sakene NAL har jobbet med i 2019, og tar med inn i neste år, er bevaringen av Y-blokka. Dette bildet ble tatt i oktober etter møte med statsråd Monica Mæland i Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Møtet var ett av flere som vi hadde i forbindelse med Oppropet for å bevare Y-blokka, gjennomført i samarbeid med Arkitekthøyskolen, Fortidsminneforeningen, Henie Onstad kunstsenter og Oslo arkitektforening. Foto: HOK

NALs fagavdeling

Fagpolitisk arbeid. NAL er en fagideell organisasjon som arbeider for arkitektens rammevilkår og synliggjør arkitektur som verdiskaper i samfunnet. Dette står øverst i vår formålsparagraf. Fagavdelingen og NAL arbeider hver dag med å utvikle faget, og dermed samfunnet, og ønsker å fremme den allmenne forståelsen for arkitektur. Samtidig er vi opptatt av å utvikle og beskytte arkitektens rolle.

Den 1. desember 2018 innførte Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) endrede kompetansekrav for arkitekturprosjektering i tiltaksklasse 2 etter en kort høringsrunde. De endrede kompetansekravene truer arkitektprofesjonen og kvaliteten på våre bygde omgivelser. Dette temaet var høyt prioritert i 2019. Gjennom året har vi svart på flere høringer i samarbeid med de andre arkitektorganisasjonene.

I 2019 inviterte vi inn medlemmer til verksted for å belyse aktuelle saker. Arkitekter og ansvarsrett ble diskutert på et heldagsverksted. På det andre verkstedet ble det gitt innspill til prosjektet «flere arkitekter i kommunene». Gode forslag ble formidlet videre til KMD og KS.

NAL møter stortingspolitikere og andre beslutningstakere. Vi holder foredrag på konferanser og skriver i egen fagpresse og i nasjonale medier. NAL, representert ved fagsjef Camilla Moneta, har stått bak flere kronikker dette året: «Forbruket vårt truer framtida/det irriterende ordet», dobbeltside Dagbladet, «Flere bør bo med svigermor», hovedinnlegg i NRK Ytring, «Hensynsfull bevaring av Kommunegården», hovedinnlegg i Bærum budstikke (sammen med president Gisle Løkken) samt «Vidunderlige nye verden», dobbeltside i Dagbladet. I tillegg har Moneta blitt intervjuet i Fremtidens byggenæring, kulturmagasinet Plnty og i Verdibørsen på NRK P2.

Under Arendalsuka deltok Moneta i debatt om bokvalitet med Ola Elvestuen, Daniel Siraj og Olav Birkenes, organisert av Norsk eiendom, Huseiernes landsforbund og Grønn byggallianse. Moneta har i tillegg holdt innlegg om arkitekturpolitikk i større samlinger arrangert av Plan- og bygningsetaten i Oslo, på Husbankkonferanse i Alta og på Arkitektur- og designhøyskolen i Oslo og Bergen arkitekthøyskole for å inspirere studenter.

NAL deltar i forsknings- og utviklingsprosjektet Bopilot, (2019 – 2022) som er støttet av Forskningsrådet. I tillegg er NAL involvert i en tverrfaglig sammensatt gruppe i eiendomsbransjen, der formålet er å samle og utvikle kunnskap om bokvalitet og komme med innspill til neste stortingsvalg.

NAL har fått støtte fra Bufdir (samarbeidsavtale 2018 – 2021) til prosjekter som bidrar til et åpent og inkluderende samfunn; blant annet kurs om universell utforming og inkluderende arkitektur.

NAL er i dialog med Byggenæringens landsforbund om utfordringer og muligheter knyttet til sirkulær økonomi. Dessuten er NAL sentral i et samarbeidsprosjekt med flere arkitektorganisasjoner om å løfte tre arkitekturpolitiske saker frem mot valget i 2021. NAL støtter også Pådriv, et dugnadsprosjekt om helhetlig og bærekraftig byutvikling.

NAL gir råd til medlemmer, blant annet om etiske spørsmål og tvistesaker. Rådgivning er noe av det en fagideell organisasjon har mulighet for å bidra med til sine medlemmer. Det er en del av NALs kontinuerlige arbeide med å beskytte, utvikle og løfte fram arkitektene og arkitekturen. NAL er en organisasjon som kan ta kampene der den enkelte arkitekt ville stått alene.

Konkurranser. Det var fem åpne arkitektkonkurranser i Norge i 2019. Selv om dette kan høres beskjedent ut, er det i nordisk sammenheng et høyt tall. Konkurranseleder Gisle Nataas ble i august invitert til Akademisk arkitektforening i København for å presentere erfaringer med åpne arkitektkonkurranser, noe de ikke har i Danmark. Fotografihuset på Sukkerbiten i Oslo var en av de åpne arkitektkonkurransene der NAL var involvert i hele prosessen. NAL var sekretariat og sørget for at rammene i konkurransen var gode, og at gjennomføringen og juryeringen foregikk som beskrevet i konkurranseprogrammet. Hva som skal skje med tomten på Sukkerbiten skapte mye debatt og foreløpig er det usikkert hvordan prosjektet vil ende.

Konkurranser i 2019: 27 konkurranser, hvorav 22 var begrensede og fem var åpne. I 2019 oppnevnte konkurransekomiteen 31 arkitekter MNAL, som jurymedlemmer i 27 forskjellige konkurranser, og fem arkitekter MNAL til utvelgelseskomiteer for prekvalifiserte konkurranser.

Arkitekturdagen + 2019 = degrowth ble arrangert i Oslo 27. september. Menneskers livsstil og forbruk har ført til økologisk og sosial ubalanse og vår fremtid på planeten er truet. Arkitekturdagen diskuterte hvordan arkitekter kan bidra til å få utviklingen på rett spor, og planlegge for utvikling uten vekst. NAL samarbeidet med Oslo arkitekturtriennale og deres kuratorer for å utarbeide konferanseprogrammet. Temaet traff publikum godt – og førte til rekordstor deltagelse på arkitekturdagen.

Fra juryeringen av Fotografihuset på Sukkerbiten i Oslo. Foto: NAL

Arkitekturdagen 2019 hadde 777 deltagere, 21 foredragsholdere og 20 leverandører tilstede. Arkitekturprisen ble delt ut og tre nye æresmedlemmer ble utnevnt.

Kursvirksomheten i NAL tilbyr etterutdanningskurs innenfor et bredt spekter av temaområder.

De fleste av kursdeltakerne er arkitekter og planleggere i privat og offentlig sektor. Som foredragsholdere engasjerer vi arkitekter og medlemmer som deler sin kunnskap og erfaring og som viser eksempler fra praksis. I tillegg inviterer vi forskere og eksperter innenfor de spesifikke kurstemaene og til noen kurs innhenter vi foredragsholdere fra utlandet. NAL har en rekke ulike samarbeidspartnere som bidrar til kontinuerlig nyskapning og et høyt faglig nivå.

Arrangementer i NAL 2019: Våren 2019 totalt 19 arrangementer, av dette 14 kurs. Høsten 2019 totalt 17 arrangementer, av dette 12 kurs. Totalt 26 kurs i 2019. Kursdeltakere totalt: 1608 (unntatt Arkitekturdagen). Kursdeltakere i sal: 669. Kursdeltakere på direkte strømming: 366. Kurs tilgjengelig som nettkurs: Vi har anslagsvis 55-60 nettkurs tilgjengelig. Personer som har fulgt nettkurs: cirka 522. Brød & miljø: 442 deltakere. Materialtreff: 211 deltakere på fire arrangementer. Ni gratis frokostmøter i 2019.

Bylivsenteret er Norske arkitekters landsforbunds satsning på stedsutvikling. Formålet er å bistå kommuner i deres arbeid med bærekraftig stedsutvikling og samtidig bidra til gode rammevilkår for NAL-medlemmer og arkitektstanden generelt. Senteret mottar støtte over statsbudsjettet.

Vi lanserte i juni Håndbok i aldersvennlig stedsutvikling, som er utarbeidet i samarbeid med Sintef, på oppdrag fra Helsedirektoratet. Arbeidet med å skape et aldersvennlig samfunn favner vidt og går på tvers av både fagfelt, sektorer og samfunnsinstitusjoner. Håndboken gir nyttige råd og praktiske tips til kommunene i arbeidet med å skape gode og aldersvennlige byer og tettsteder. Den er distribuert til alle landets kommuner og fylkeskommuner.

BYLIVkonferansen «BY PÅ LIVET – Hverdagsbyen – Opplevelsesbyen» 17.-18. september i Tønsberg, var et samarbeid med Vestfold fylkeskommune, Tønsberg kommune og Tønsberg sentrum.

Bylivsenterets aktiviteter 2019: 13 plan- og visjonsprosesser av disse; sju ferdigstilte, fire pågående og to i forberedende fase. 17 foredrag og verksteder, to forsknings og utviklingsprosjekter. I perioden mai – november har NAL evaluert effekten av å bruke parallelloppdrag som metode.

NALs arkitekturbibliotek har eksistert siden 1923 og er tilgjengelig for medlemmer av NAL, NIL og NLA. Biblioteket tilbyr følgende tjenester; oppdaterte søkbare referansedatabaser for artikler, arkitektkonkurranser samt utlån av fagbøker, som sendes til alle medlemmer. Biblioteket utfører litteratursøk, skann av artikler, har abonnement på Sintef/Byggforsk – Byggdetaljer, NS 3420. Det kan kjøpes inn utvalgte NS på etterspørsel. Samlingen består av 150 tidsskrifttitler og 9500 boktitler. For flere tjenester ta en titt på arkitektur.no/bibliotek & ressursbank. Biblioteket har som mål å gi alle medlemmer en effektiv og ekstraordinær service.

Fra og med 2019 har biblioteket satt i gang å arrangere studentkvelder med pizza og øl samt utdeling av gratis bøker for førsteårsstudentene ved de ulike skolene. Biblioteket har gjennomført arrangement for studenter ved AHO og NMBU. Målet er å utføre et årlig arrangement ved semesterstart for studentene for å informere om NAL og tilbudene studentene kan benytte seg av som medlem i NAL, NIL eller NLA.

Mange lot seg inspirere av temaet "degrowth" og Arkitekturdagen på the Hub hadde rekordmange interesserte publikummere i salen. Foto: Pål Bellis/Kolonihaven.

BYLIVkonferansen i september var et samarbeid med Vestfold fylkeskommune, Tønsberg kommune og Tønsberg sentrum. Foto: NAL

Tidsskriftene

Økt trafikk for Arkitektnytt

Arkitektnytt er et redaksjonelt uavhengig fagblad som holder NALs medlemmer oppdatert gjennom nyheter, debatt og kommentarstoff om arkitektur og arkitektbransjen i Norge. Vi skriver om forholdet mellom arkitekten og samfunnet, og i papirutgaven veksler vi mellom omfattende temautgaver og numre med aktuelle enkeltsaker. På arkitektnytt.no har vi løpende oppdaterte nyheter og aktuell debatt.

I løpet av året har Arkitektnytt dekket en rekke tema, blant annet kvartalsstruktur i byplanleggingen, Arkitekturmuseet, arkitekter som spiller ishockey, nattog, byutvikling i Bergen, Stavanger og andre byer, arkitektur i skolen, Oslo arkitekturtriennale, bærekraft og arkitektens rolle i samfunnsdebatten. Vi har portrettintervjuet Hanna Geiran, Beate Hølmebakk, Jan Digerud, Maren Bjerkeng, Vilhelm Christensen, Einar Jarmund, Joar Nango, Hilde Haga og Rune Grov, og Kari Nissen Brodtkorb.

Av designmessige endringer kan vi nevne at illustrasjonen på papirutgavens forside er byttet ut med portrettfoto. Vi har også, på slutten av året, lagt inn flere annonsefelt på nettsiden og håper på økte inntekter som følge av dette. I 2019 hadde vi også en markant økning i antall unike brukere på nettsiden, 29 prosent.

Fakta om Arkitektnytt

- 11 utgaver/ opplag: 5700
- Redaktør: Mikael Godø
- Redaksjon 2019: Cecilie Klem (sluttet 31. juli), Hanna Maria van Zijp (begynte 1. september), Mette Svendsen, Ingebjørg Semb, Ando Woltmann, Olav Ødegården
- Arkitektnytts nettside, arkitektnytt.no, hadde 219 000 unike brukere (+29 prosent) og 1 093 238 sidevisninger (+13,3%).

Norsk arkitekturhistorie skrevet i presens

Arkitektur N har som mål å være landets ledende fagtidsskrift på arkitekturfeltet, med vekt på kritisk diskusjon og dokumentasjon av den viktigste samtidsarkitekturen i Norge – eller av norske arkitekter i utlandet. Tidsskriftet kom i 2019 i seks utgaver og er et redaksjonelt uavhengig tidsskrift. To utgaver ble særlig viet henholdsvis landskaps- og interiørarkitektur.

Hva vi vil med Arkitektur N

I tillegg til mandatet over, var 2019 en feiring av tidsskriftet der bladets 100-årige historie gjennom hele året ble betont gjennom artikler skrevet av landets fremste arkitekter, både med prosjekterende og akademisk bakgrunn, der dagens arkitektur settes i sammenheng med historien. Dette synliggjør bladets rolle som en enestående kilde til fagets historie.

Vi hadde også lanseringer av tre av bladets utgaver, i samarbeid med henholdsvis studentforeningen på Arkitektur- og designhøyskolen i Oslo, BoBy og Oslo arkitektforening, der vi tok med oss bladene og tematikken ut av huset for å engasjere bredere. Dette er et ledd i en strategi som vil tas inn i 2020 med fokus på bærekraft, nye nettsider og restrukturering av redaksjonen.

2019 var dermed et år der vi styrket og rendyrket vår kjernevirksomhet, samtidig som vi la grunnlag for et 2020 som innbyr til en positiv videreutvikling av bladet.

Fakta om Arkitektur N

- 6 utgaver/ opplag: 6200
- Redaktør: Gaute Brochmann
- Redaksjon 2019: Solveig Nygaard Langvad, Janne Eide Solvang, Åsne Maria Gundersen, Katrine Hamre Sørlie
- Arkitektur Ns nettside, Arkitektur-n.no, hadde 68 000 brukere (+50,4%) og 191 983 sidevisninger (+45,31%). Architecturenorway.no, hadde 32 000 brukere (+15,4%) og 63 450 sidevisninger (+7,19%).

Lokalforeninger

Agder arkitektforening

I 2019 hadde vi flere foredrag og befaringer. Her er en liten oppsummering av noen utvalgte aktiviteter:

11. april kom Guri Idsø Viken til oss i foreningen for å holde et interessant og nyttig foredrag om politikk, arkitektur og byutvikling. Viken er journalist og politisk rådgiver, og snakket om sine erfaringer fra arbeid med arkitektur- og byutviklingspolitikk. Hun delte også tips til hvordan vi som fagpersoner kan påvirke i politiske saker og involvere oss i den offentlige debatten. Dette kan vi virkelig anbefale til andre lokalforeninger.

En vårdag i mai ble det holdt årsmøte på Håndverkeren i Kristiansand. Der ble det valgt nytt styre med et påfølgende foredrag av Anne Cecilie Haug i Snøhetta. Hun viste frem deres aktuelle prosjekter på Sørlandet; Restauranten Under, stedsutvikling i Kvinesdal og Friluftsykehuset i Kristiansand var blant noen av de prosjektene vi fikk se nærmere på under foredraget.

Årets sommerfest ble holdt ved Grønt Senter i Kristiansand, med en tilhørende befaring ved Friluftsykehuset. Det er plassert ved Arendfeltds dam på en liten høyde i et unikt naturområde i umiddelbar nærhet til sykehuset. Ved å være sammen om opplevelser og åpne for sanseinntrykk kan pasientene og pårørende finne frem til en ro som de kan ta med tilbake inn på sykehuset. På denne måten kan Friluftsykehuset være med på å motivere for behandling og bidra til god sykdomsmestring.

Barnas arkitekturdag ble en stor suksess i fjor og det var et ønske om å gjenta suksessen også i år. Lørdag 7. september ble arkitekturdagen arrangert for andre gang i Kvadraturen i Kristiansand, etter initiativ fra Plan-, bygg- og oppmålingsetaten i Kristiansand kommune. Ved Agder arkitekturforenings post fikk barna blant annet prøve HoloLens-briller og Minecraft. Slik kunne de se kjente objekter som Eiffeltårnet, virtuelt plassert inn i egen by, og oppleve skala på en ny måte. De kunne også ta vekk og legge til de elementene de ikke liker eller savner i sentrumsområdet.

Året ble avsluttet med et kveldsforedrag og omvisning på Kalvild Gård utenfor Lillesand en høstdag i november. Kalvild gård er et herskapelig gårdsanlegg fra cirka 1880, gården fungerte som direktørbolig for eierne av Kalvild tresliperi frem til 1960. Da Kalvild eiendom AS overtok eiendommen var det med ønske om å skape et moderne konferansesenter som kunne huse alle typer arrangementer, for 50 til 500 personer. Den arkitektfaglige utfordringen, slik Asplan Viak ser det, har vært å plassere et stort bygningsvolum, som skal inneholde en rekke funksjoner, inn i en historisk og naturskjønn kontekst. Det har vært helt nødvendig å ikke forringe denne konteksten. Målsettingen har vært at det nye bygget skal styrke opplevelsen av stedet, underordne seg eksisterende bebyggelse i høyde, men også fremstå med særegen og kontrasterende arkitektur.

Året ble avsluttet med foredrag og omvisning på Kalvild gård. Foto: AAF

I forbindelse med sommerfesten var det befaring på Friluftsykehuset i Kristiansand. Begge foto: AAF

Bergen arkitektforening

Bergen arkitektforening har i 2019 hatt miljøvennlig byutvikling og unge kontorer som hovedtema. Dette har vi gjort ved å fremvise, befare og diskutere aktuelle lokale prosjekter innen transformasjon og rehabilitering. Eksempler er boligprosjektet 1912 av TAG arkitekter, Leaparken barnehage av Asplan Viak, vinnerforslaget til Torget/Bryggen-konkurransen av Asplan Viak, Rodeo arkitekter, Zenisk og Studio Holmedal, fortetningsprosjektet om ny bydel i Store Lungegårdsvann av Waught Thistleton Architects, alternative boformer på Grønneviksøren presentert av Iwan Thomson fra LaLa Tøyen og presentasjon av Bopilot initiert av byarkitekten – og kommunens planarbeid.

Unge kontor har vært representert gjennom presentasjon av det unge internasjonale kontoret Kaleidoskop, deres praksis samt arbeid som konkurransesekretariat for Europan og det Rotterdambaserte kontoret DROM. Unge kontor er også presentert gjennom samarbeidsprosjektet med BAS «Project Stories – a behind the scenes look at architecture»; Unge fremadstormende kontor viser sin arkitektpraksis gjennom byggede prosjekt. Forelesningsrekken gir oss innblikk i biografien til byggede arkitekturprosjekt som en refleksjon på naturen til dagens arkitekturpraksis.

I høst fikk vi også presentasjoner fra Atelier Tomas Dirrix (NL), Kastler Skjeseth Architects, Parisbaserte Studio Muoto og japanske Erika Nakagawa Office. Denne forelesningsrekken vil også fortsette i 2020.

Bergen arkitektforening har også økt samarbeidet med andre aktører i Bergen som Bolig- og byplanforeningen, byarkitekten, Bergen Arkitekthøgskole samt Design Region Bergen.

Vi har vært medarrangør for fremvisning av dokumentarfilmen «Landscape Healing», en dokumentarfilm som følger den største naturrestaureringen i Norges historie, av den BAFTA-nominerte filmregissøren Richard John Seymour og produsert av 3RW arkitekter.

Dokumentaren ble vist under RAFF Design-festivalen, i samarbeid med 3RW arkitekter og DRB.

BAF var også medarrangør for forelesning med Alfredo Brillembourg / Urban Think Tank «The Architect and the City» i samarbeid med BAS, presentasjon av avgangsutstilling for masterstudenter ved BAS «Rotlaus», åpningsseminar for master i Areal og eiendom i samarbeid med Høgskolen på Vestlandet, pepperkakearkitekturkonkurranse om transformasjonsområdet Dokken i samarbeid med Pepperkakebyen / Bergen sentrum, tverrfaglig paneldebatt om fortetting av Store Lungegårdsvann sammen med Boby og presentasjon av ny arkitekturstrategi for Bergen «Arkitektur +» ved byarkitekt Maria Molden.

Infrastruktur har også vært diskutert gjennom presentasjon og panelsamtale om tog og utslippskutt, i regi av Thor W. Bjørlo, sekretær for Lyntog-forum, Vestlandsbanen over Haukeli og kommunikasjonssjef i Norsk bane. BAF avholdt også arrangementet «Bybanen B-boys battle» hvor «Sosiale og samfunnsmessige virkninger i og rundt lokalisering av bybanestopp» v/ Tord Bakke i 3RW arkitekter og landskapsarkitekt og byplanlegger Axel Strømme fra Cubus presenterte hvordan bybanen har skapt en tydelig identitet og merkevare for offentlig transport i Bergen.

Bergen arkitektforening arrangerte som vanlig både sommer- og julefest til god oppslutning. Sommerfesten ble denne gang hos OK kontor, etter en presentasjon hos Byarkitekten av ny digital arkitekturguide samt presentasjon av ny leder. Julefesten ble avholdt på Magda etter Kaleidoskops presentasjon.

Alle våre arrangement har hatt god oppslutning, med 40 – 80 oppmøtte hver gang. BAF har vekselvis avholdt arrangementene på Landmark, The HUB og Litteraturhuset.

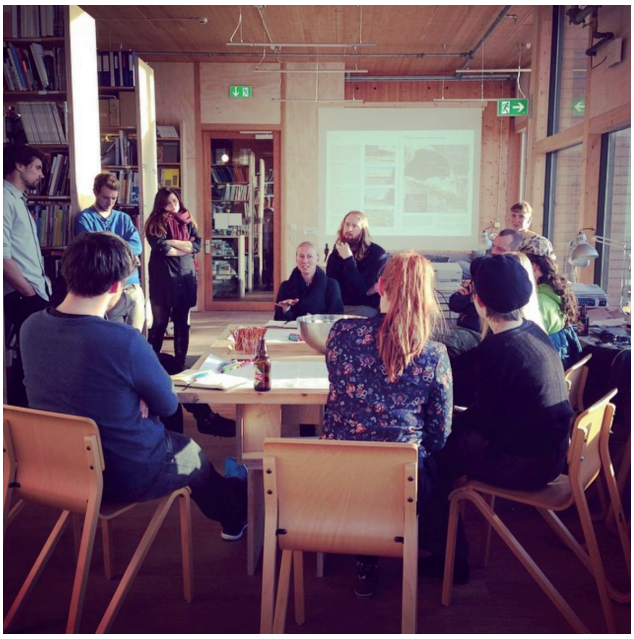

Europan workshop i biblioteket på BAS. Foto: BAF

Noen av BAFs aktiviteter i 2019: Bybanen B-boys battle, økokveld og Pepperkakearkitekturkonkurranse. Foto BAF

Hedmark og Oppland arkitektforening

HAF hadde dessverre ingen aktivitet i 2019 utover styremøter; men vi har brukt møtene til å legge planer for 2020!

Drammen arkitektforening

- 14. februar: Omvisning i Nedre Storgate 19 med arkitektene ANT Arkitektkontoret Nils Tveit.
- 21. mars: Befaring med Statsbygg på nytt Nasjonalmuseum.
- 12. september: Generalforsamling i DAF på restaurant Oscar.
- 19. september: Foredrag av Tron Meyer i Solli Arkitekters nye lokaler.

D2

Smak Magasinet

Tron Meyer utdannet seg først til kunstner, så arkitekt, men ville gå sin egen vei

DESIGN

TEKST Line Blikstad FOTO Sigurd Fandango

7. DESEMBER 2017

Nå stiller han ut på Design Miami.

Foredrag av Tron Meyer. Ill.: Faksimile fra Dagens Næringsliv - D2

Møre og Romsdal arkitektforening

2019 har vært et år med en rekke aktiviteter i MAF-regi. Vi i styret er spesielt fornøyde med å ha fått til både et fysisk NAL-kurs til Ålesund, og en fellesvisning av et nettkurs i alle de tre byene i fylket.

Her følger en kronologisk oversikt over aktivitetene:

- Styret har hatt 5 styremøter. Ett i Molde og resten via Skype.
- 25. januar. Møte med Ålesund kommunes eiendomsselskap, Ålesund kommunale Eiendom KF (ÅkE), om lokale arkitekters konkurranseutfordringer. Møtet ble forberedt i workshop med tre kontorer, MAF-leder og kasserer, og resulterte i en to-timers god dialog – og vi har i ettertid sett at kommunen har prøvd å følge opp saker vi påpekte i diskusjonen. Arkitektnytt tok tak i saken og intervjuet både MAF-leder og leder i ÅkE i en flersidig artikkel.
- 26. februar. Medlemsmøte med NIL: omvisning på Norsk møbelfaglig senter i Sykkylven.
- 25. mars. Halvdagsseminar med Eigedomsavdelinga i Møre og Romsdal fylkeskommune med omvisning på Romsdal vgs i Molde og forelesninger om bruk av massivtre og desentraliserte ventilasjonsløsninger. I tillegg tok vi opp de samme problemstillingene som i møte med ÅkE; konkurransesituasjonen i fylkeskommunale byggeprosjekt. Eiendomsavdelingen har prøvd ut ulike metoder opp gjennom åra når det gjelder konkurranser og gjennomføringsmodeller. Det kom en rekke spørsmål fra medlemmene som deltok på seminaret, men det gjenstår å se om eiendomssjefen tar våre innspill inn i nye konkurranser og gjennomførings- og kontraktvalg.
- 3. april. Nytt tiltak: Arkitektlunsj. Første arkitektlunsj på Green Garden, på Hotel 1904 kom det 17 frammøtte og topp stemning på en onsdagslunsj! Er videre lagt til første onsdag i måneden unntatt i august, til sammen åtte ganger i 2019. Uforpliktende og uformelt, uten påmelding, litt varierende oppmøte, fra 3 – 12, men alltid interessante fagdiskusjoner. Av og til andre faggrupper også, alle som er interessert i å diskutere arkitektur er velkommen!
- 23. mai. Gjennomførte kurset «Overvann – har du en plan» i samarbeid med NAL, NTNU og Asplan Viak. 23 frammøtte hvorav sju MNAL, fire MNLA, en MNIL og resten var ikke-medlemmer (fra blant annet kommuner og Statens vegvesen). NTNU stilte med lokaler mot at studentene fritt kunne delta, og det var også sju byggstudenter med.
- 23. august. Sensommerfest for MAF/ NIL Møregruppa og NLA Møre og Romsdal ble lagt til Hotel 1904. Gjennomførte en slags konTUR ved at arkitekt André Klevberg, som er medeier i hotellet og har gjennomført en spennende ombygging av resepsjonsområde og kafeen /spiserommet i Green Garden, viste oss rundt og fortalte om prosessen, deretter fikk vi en presentasjon av kontorets prosjekter.
- 10. oktober. Eksklusiv omvisning for MAF og NIL Møregruppa på Jugend-senteret i anledning deres spesialutstilling med arbeider av Gustav Gaudernack. Noe svakt frammøte, vi var bare MAFere og til sammen sju deltagere som dermed fikk en eksklusiv omvisning og informasjon om de flotte gjenstandene som stod utstilt med flott jugendstil som bakteppe.
- 19. oktober. Minimesse om bruk av trematerialer i interiør og møbler. Gjennomført i regi av Trevareprodusentene med omvisning på Grande trevare i Måndalen, og leverandørforedrag på Utrøna innovasjonssenter på Åndalsnes. Et heldagstreff med godt oppmøte (20 MNAL og MNIL'ere). Fin artikkel i Tre & Profil-magasinet nr. 6-2019.
- 6. og 7. november. MAF-leder deltok på strategisamling og workshop om Framtidslaben til nye Ålesund kommune. MAF er invitert spesielt til å bli medlem med bakgrunn i at laben skal jobbe med bærekraftig byutvikling. Vi har fått et rabattert medlemskap som et prøveår for å se hva vi kan få til sammen. Vi har full tilgang til bruk av lokalene mot at vi kan bidra med å fylle laben med innhold. Første prosjekt er å prøve å etablere et felles materialbibliotek med bærekraftige materialer og et fagbibliotek om samme tema.
- 19. november. Avlyst møte med Molde kommune for å diskutere konkurransegjennomføring tilsvarende møtene med ÅkE og M&R fylke. Flere fra kommunen meldte fra fall i siste time og møtet er utsatt til januar 2020.
- 11. desember. Felles visningsdag for nettkurset Fremtidens bolig, vist både i Ålesund (26 deltakere), Molde (ni deltakere) og Kristiansund (to deltakere). I Ålesund tok vi Framtidslaben i bruk og satt i lokalene til Ålesund United Sustainable City Lab og så kurset på storskjerm. Dette fikk veldig god tilbakemelding fra deltakerne både i Ålesund og Molde. Det var mange tilstede som opplevde en god effekt av å treffe andre arkitektkolleger. Praten gikk livlig i pausene og vi la inn en liten time til slutt for diskusjon om kursets tema og gjennomføring. Medlemmene erfarte at dette ga medlemskapet en ny merverdi og det er ønske om tre-fire slike arrangementer i året. Gjennom en liten e-postundersøkelse i etterkant har medlemmene gitt styret innspill om tema de ønsker. Bærekraft og miljø går igjen i flere av tilbakemeldingene.

Alle foto: Gitte Langlo, MAF

Nord-Norges arkitektforening

Styret i Nord-Norges arkitektforening (NAF) har i 2019 bestått av Linda V. Nielsen (leder), Eirik Tollåli (regnskap), Maria B. Skaret, Hanne B. Siiri og Sveinung Gjessing.

NAF har pr. 1. januar 2020 125 medlemmer, og som den geografisk største lokalforening gir det naturlig nok litt utfordringer med å arrangere noe for alle medlemmer.

I forbindelse med årsmøtet 2019 ble president Gisle Løkken invitert til å fortelle om NALs satsningsområder. Innlegget ble fulgt opp av felles diskusjon om hvordan disse kan forankres i nord og styret hadde en idéworkshop angående aktiviteter fremover.

Sommeren 2019 ble det jobbet med å arrangere felleskjørsel til Hamsunsenterets 10-årsjubileum. Det var dessverre for få påmeldte, men til gjengjeld var det stort oppmøte til befaring på Tromsøbadet. Jørgen Drangfelt, byggherrerepresentant for Tromsø kommune, fortalte om prosjektet og prosessen rundt ferdigstillelse. Arkitekturdagen ble avviklet i mer sentrale deler av landet, men én av NAFs medlemmer ble i år tildelt NALs æresmedlemskap. Rose Marie Steinsvik fikk dermed en velfortjent oppmerksomhet for sitt mangeårige engasjement innenfor faget og i regionen.

I november var NAF en av flere arrangører av fagdagen som ble avviklet i forbindelse med den første design- og arkitekturfestival i Tromsø (DARK). Dagen hadde et tett program med spennende innlegg rundt temaet design og blant de nordnorske kontorer som presenterte seg var Spinn arkitekter, Stein Hamre arkitektkontor og Verte landskap og arkitektur. Det ble også, i samarbeid med Verdensteatret, vist arkitekturfilmer for NAF-medlemmene i Tromsø. Filmvisningene foregikk parallelt med DARK-festivalen og selv om enkelte filmer var mer besøkt enn andre var tilbakemeldingene generelt gode.

Befaring på Tromsøbadet. Foto: Maria Skaret

Nord-Trøndelag arkitektforening

NOTA har hatt lav aktivitet det siste året. Eneste samlende aktivitet var årsmøte som ble avholdt i september, med tilhørende omvisning i det nye nærings- og undervisningsbygget InnoCamp på Steinkjer. Ny styreleder og styremedlemmer ble valgt inn i styret.

Av faglige eksterne arrangementer som har vært avholdt i regionen, og som lokalforeningens medlemmer har deltatt på, var blant annet Riksantikvarens bykonferanse som ble avholdt i Trondheim/Steinkjer og Byutviklingsverksted på Levanger. Interessante konferanser med tema om kulturarv og bærekraftig byutvikling.

Nytt styre vil jobbe med å "puste liv" i lokalforeningen det kommende året, og jobber i hovedsak med å få på plass en felles studietur. Reisemål blir Zürich i Østerrike i løpet av våren. Vi har for 2020 forhåpninger om å få til flere mindre faglig og sosiale aktiviteter der vi som lokalforening kan treffes.

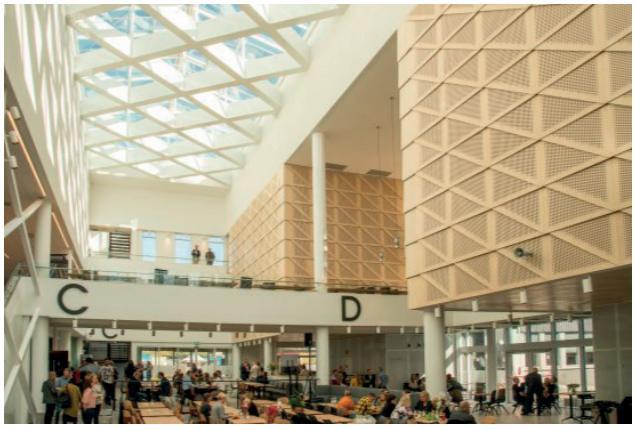

NOTA av InnoCamp Steinkjer. Foto: Praksis arkitekter

Oslo arkitektforening

2019 har vært et svært aktivt og innholdsrikt år i Oslo arkitektforening; faglig inspirerende og utfordrende, politisk spennende og krevende - fulle forelesninger, biblioteksamtaler, byvandring, debatter, Oslo arkitekturtriennale og den store saken om bevaring av Y-blokka, er bare noen av begivenhetene som har preget året. I generalforsamlingen i april ble nytt styre valgt og fra sommeren tok Tone Selmer-Olsen over som ny styreleder i foreningen.

Gjennom hele året har OAF presentert en serie med svært interessante og toneangivende nasjonale og internasjonale praksiser til stor oppslutning. Besøket fra franske Lacaton & Vassal på våren fylte hele to saler på Arkitektur- og designhøyskolen. Hele året har vi satset på å gi scenen til fremtidens arkitekter og serien Nye praksiser hvor vi inviterer unge kontorer fra ulike europeiske storbyer. Å få et inntrykk av hvordan arkitektfaget utvikler seg internasjonalt, gjennom viktige lokale kulturelle noder, har vært svært populært. Transformasjon og gjenbruk har vært et gjennomgangstema både i forelesninger og debatter. Temaene er tydelige både i den nye generasjonen av norske praksiser som presenterte på programslippet i høst, som Kastler Skjeseth og Rebuilding, og internasjonalt ved det spanske kontoret Ted`A eller GAFPA. Den yngre generasjon arkitekter representerer én av flere interessante stemmer i diskusjonen om hvordan man skal tilnærme seg ombygging som arkitekturprosjekt, et spørsmål som bare vil få økende relevans i tiden fremover.

Styret som har vært i arbeid siden sommeren. Fra venstre: Mads Øiern (Rintala Eggertsson Architects og AHO), Paul L.V. Koefoed (seniorarkitekt PBE), Cathrine Tønseth Sundem (NAL student), Per Olaf Fjeld (professor emeritus), Tone Selmer-Olsen (styreleder OAF og AHO), Siri Jæger Brudvik (Mad arkitekter), Paola Simone (Helen & Hard) og Øystein Rø (Transborder Studio). Foto: Melissa Hegge

Oslo arkitekturtriennale

I forbindelse med Oslo arkitekturtriennale (OAT) og temaet Degrowth arrangerte foreningen byvandringer, samtaler og debatt om sted, transformasjon og konkurranser for våre offentlige bygg og kulturinstitusjoner. Arrangementsserien City on the Move ble til i samarbeid med magasinet +Kote og problematiserte fra ulikt hold at mange av Oslos offentlige og kulturelle institusjoner er på flytteføtter. Hvilke muligheter og ansvar ligger til grunn i utvikling av byens store offentlige institusjoner? Det var noen av spørsmålene som ble stilt, både i debatten om Marienlyst på Galleri Rom, om konkurranser og under en historisk og politisk byvandring gjennom Oslos gater.

Flere priser har også blitt delt ut: Sentralen i Kvadraturen i Oslo av Atelier Oslo og Kima Arkitekter ble i februar tildelt Sundts pris, mens Oslo arkitektforenings arkitekturpris 2019 ble gitt til boligprosjektet Munch brygge av Lund & Slaatto arkitekter.

Klager, protester og samarbeid

Den aller største saken har uten tvil vært arbeidet for bevaring av Y-blokka. Sammen med NAL, Fortidsminneforeningen og Støtteaksjonen for bevaring av Y-blokka har OAF sendt klager til PBE, Fylkesmann, Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Sivilombudsmannen. Arbeidet har ført til mange nye samarbeid, og at et bredt samlet arkitektur- og kunstfelt og et sterkt grasrotengasjement har gått sammen i arbeidet for å bevare Y-blokka. Nå skrives 2020 og blokka står fremdeles, noe som gir håp til arbeidet videre.

Stor oppmerksomhet på Jaume Mayol fra Ted´ A Arquitects. Maratonforelesning på over to timer hvor han snakket om kontorets forhold til byggetradisjoner, historie og gjenbruk av materialer. Foto: Melissa Hegge

Salen på Arkitektenes hus fylt til randen under forelesning med unge kontorer fra København, Tegnestuene Lenschow og Philmann og Johansen Skovsted arkitekter var på besøk. Foto: Melissa Hegge

Fra protestmarsjen 2. januar 2020 hvor over 1500 oppmøtte vandret fra Y-blokka og ned til Stortinget. Foto: Melissa Hegge

Sogn og Fjordane arkitektlag

- 29.-30. november: SoFA-samling i Nordfjordeid.
- SoFA-leder Torkjel Bruland Lavoll, Grete Marøy Sellevoll og Liv Jorunn Seljevoll fra Nordplan i Førde er blant arkitektene som ble intervjuet om konkurransesituasjonen i Sogn og Fjordane.

Stavanger arkitektforening

- 05. mars: Faglunsj: Stål som materiale
- 06. mars: Programlansering med Ghilardi Hellsten
- 29. mars: Festforelesning med Knut Hjeltnes
- 02. april: Faglunsj: Stein som materiale
- 09. april: Forelesning med Lenschow & Pihlmann
- 02. mai: QUID TUM - Paolo Belardi - Om håndtegning i arkitekturen
- 07. mai: Faglunsj: Glass som materiale, Element arkitekter
- 07. juni: Stokka rundt: Sommeravslutning og generalforsamling
- 17. oktober: Programlansering + Haugen Zohar
- 07. november: Forelesning med Ketil Moe, sosial boligbygging i Norge
- 20. november: Forelesning/befaring Vindmøllebakken, Helen & Hard
- 27. november: Fagkveld om klimatilpasning, bomiljø og uteareal
- 10.desember: Befaring i Finansparken / Helen & Hard
- 12.desember: Festforelesning med Vandkunsten

Stokka rundt: Sommeravslutning og generalforesamling. Ill: SAF

Ill: SAF

Vindmøllebakken, Helen & Hard.

KRONIKK

Ja til god og gjennomtenkt byutvikling betyr ikke nei til næring.

Sammen for en levende by – sammen for et levende Paradis!

KRONIKK **Kommunestyret har vedtatt** at det skal utarbeides en områderegulering for Paradis. Også kalt en områdeplan. En områdeplan skal utarbeides før delområdene detaljreguleres. Det vil si at planen vil komme for sent. BaneNor og Base er godt i gang med detaljreguleringen av Paradis midtre del. Vedtaket om en områdeplan av Paradis er to skritt tilbake fra der utbygger er nå, og AP blir beskyldt for å stikke kjepper i hjulene på hele utbygningen og muligheten for en leieavtale med Aker BP. Vedtaket, og de som støtter det, blir kalt næringsfiendtlig. Men ja til god og gjennomtenkt byutvikling betyr ikke nei til næring. Tvert imot. Når man er usikker på om et prosjekt vil bli en suksess, må man være profesjonell nok til å ta tak i risikoen og gjøre tiltak for å minimere faren for flasko. Det kunne jo hende det går bra å lukke øynene og håpe på det beste, men det er en farlig strategi.

Er det usikkert om et produkt blir som forventet kan det være lurt å ta seg tid til å både spesifisere hvordan produktet skal være og hvordan det skal brukes. Et sentralt by område vil, og bør, spille på lag med resten av byen. En områderegulering som kommer sent men ikke aldri, blir sett på som en mulighet til å sikre nettopp det. Det er mulig å bygge slik at det tjener både beboere og næringslivet. Det må vel være utgangspunktet for en visjon som Stavangers «sammen for en levende by.»

Paradis er et stort og sentralt område. Veldig mange vil bli påvirket av miljøet som skapes her. Områdets utvikling har altså stor innflytelse på vår mulighet til å oppnå det vi vil for byen vår.

INGRID SEKSE
Leder av Stavanger Arkitektforening

Illustrasjonsfoto: Roy Storvik

legge planer i tråd med visjonen byen har og til det beste for innbyggerne og konkurranse for Aker PB sine kontorer kombinert med et forslag til helhetlig planen, eller skissert i konkurransefor-laget til Ghilardi og Hellsten.

Kronikk i Rogalands Avis 05.12.19 av Ingrid Sekse, leder SAF

Vestfold arkitektforening

Vestfold arkitektforening har gjennom året arrangert en rekke foredrag og befaringer, samt enkelte dialogmøter og workshops.

Året startet med en workshop med tema byggesaksbehandling i Vestfold. Medlemmenes samlede innspill ble sendt som et brev til kommunene Færder, Tønsberg, Sandefjord og Larvik. Dette ledet til et dialogmøte med Færder kommune, som i sin tur resulterte i ansettelse av en arkitekt i kommunen.

Samarbeidet med NIL Vestfold/Telemark og NLA har vokst seg sterkere. Felles styremøte, program og fester skaper bedre samhold. Vi etterstreber også at befaringer skal ha en tverrfaglig bredde som appellerer til alle fagene. Befaring til steinprodusenten Lundhs hovedkvarter i Larvik, av Halvorsen & Reine, Dronninga landskap & Rom for flere, er godt eksempel.

Det har vært flere fine foredrag gjennom året, med blant andre Snøhetta, Pushak, Ateiler Oslo og det danske arkitektkontoret Vandkunsten.

Utover befaring til Lundhs, har turen gått til Horten videregående skole av Link arkitektur, og hytter i Grubesand av Stein Halvorsen arkitekter. Årets siste befaring gikk til flotte boliger tegnet av det lokale arkitektkontoret ARK-Tellus.

Årets høydepunkt var utvilsomt sommerfesten med hyttebefaring til fire hytter i Grubesand tegnet av Stein Halvorsen arkitekter. Hele 62 deltakere møtte opp og fikk en fantastisk sommerkveld med god arkitektur, flott natur og massevis med musserende. Det hele ble avrundet med en avslappet middag akkompagnert av et lokalt jazzband.

Året sluttet med et dialogmøte med Tønsberg kommune, gjeldende type anskaffelse/konkurranse av den nye svømmehallen i Tønsberg. Rett etter jul skrev Vestfold arkitektforening et åpent brev i lokalavisen til Færder kommune og Tønsberg kommune, hvor kommunene ble oppfordret til å arrangere en åpen arkitektkonkurranse for å sikre seg den beste idéen.

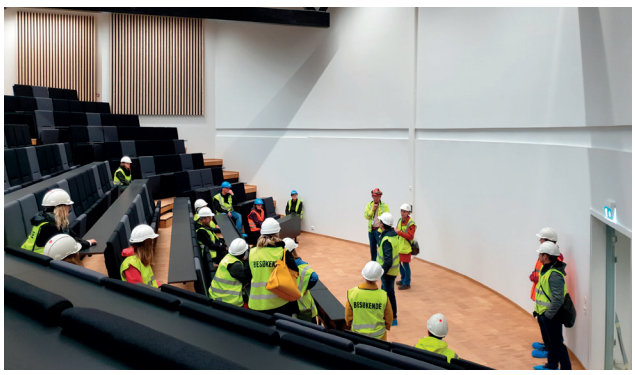

Befaring på Horten videregående skole. Foto: Elin Samdal

Telemark arkitektforening

Året i arkitektforeningen siden generalforsamlingen 03.05.18: Generalforsamlingen ble holdt på Kitchen og Bar i Skien, og det var en hyggelig stund med bespisning i restauranten etter møtet. Generalsekretær Kari Bucher kom og deltok på møtet og fortalte om strategiprosessen og NALs satsningsområder. Strategiprosessen har blant annet endt opp med et nytt årshjul for NAL og lokalforeningenes aktivitet. Årshjulet legger opp til at lokalforeningene skal avholde generalforsamling/ årsmøte i mars hvert år. I den forbindelse har årets program vært lagt opp etter at et nytt styre skal tiltre på våren. Programmet avsluttes i år med generalforsamlingen i april, og nytt styre vil da komme sammen for å sette sammen nytt program.

Årets program besto av fem møter:

- 14. februar besøkte KIMA arkitektur ved Inge Hareide og Hilde Bøkestad, arkitekt og næringssjef i Larvik kommune, oss i Ælvespeilet. Temaet var transformasjon, innfill og byreparasjon.
- 23. mai var det generalforsamling i Brekkeparken kafe. Børve og Borchsenius presenterte deres forslag til det nye museumsbygget som er planlagt i Brekkeparken. Vi fikk også besøk av Perann fra NAL. To nye styremedlemmer trådte inn; Margrethe Lund og Liv Mari Oppebøen.
- 27. august hadde vi omvisning i Nye Østre Porsgrunn kirke, med foredrag av Espen Surnevik i forkant. Det var opp mot 50 deltagere, deriblant flere interesserte som ikke var arkitekter.
- 4. oktober arrangerte vi høstfest på taket av NAV-bygget i Skien, hvor Asplan Viak holder til. Asplan Viak hadde foredrag om noen av sine prosjekter og vi fikk en omvisning. Vi hadde ellers god mat, drikke og levende musikk.
- 31. oktober ble det tur og omvisning til Villa Bamble tegnet av Aslak Haanshuus. Etterpå var det pizza og foredrag i kjelleren til Feste landskap og arkitektur.
- 14. november hadde vi møte om byutvikling i Skien kommune i kommunens lokaler. Fire fra kommunen presenterte detaljert ulike sentrale prosjekter de har på gang.
- 28. november ble vi invitert til materialkveld hos Fagflis med italiensk buffet.
- 12. desember hadde vi planlagt julefest med presentasjon fra Feste, men påmeldingen ble for dårlig så vi måtte avlyse.

Andre aktiviteter:

- Silje Søntvedt, styreleder, deltok på årets Arkitekturdag Degrowth og lokalforeningsmøte i Oslo i september.
- TeAF fortsetter med å jobbe aktivt for å få flere medlemmer til

å komme på medlemsmøtene, og vi opplever at det har vært en økning det siste året.

- Vi hadde felles møte med to deltakere fra Landskapsarkitektene i Skien og ble enige om samarbeid til våren. Den ene representanten jobber også i kommunen og ymtet frempå om ønske om fagkveld om byboligen.

Hos kommunen. Foto: TeAF

Befaring Østre Porsgrunn kirke. Foto: TeAF

Høstfest. Foto: TeAF

Trondhjems arkitektforening

Hovedfokuset til TAF i 2019 var som kjent å få etablert Arkitektenes hus. Åpningsfesten var 31.oktober 2019 med storstilt, dampende feiring og et anslag på 150 deltakende arkitekter på åpningsfesten. For TAF er det uten tvil det viktigste som skjedde i 2019.

Arbeidet med AH spiste mesteparten av tiden vår i fjor, men vi er ganske fornøyde med det vi fikk til av faglig program likevel:

- 5. februar. Kurs: NCS som arbeidsverktøy
- 28. februar. Forelesning: Neven Fuchs Mikac (Oslo)
- 1. mars. Filmvisning: Bauhaus Spirit, arr. i samarbeid med Cinemateket
- 13. mars. Forelesning: Elding Oscarson (Stockholm) arr. i samarbeid med Trondheim kunstmuseum
- 21. mars. Forelesninger: Visits from Japan (Bunji Izumi, Norihisa Kawashima & Jun Sato)
- 2. april. Kurs: Planlegging og arkitektur for bedre folkehelse, arr. i samarbeid med NAL
- 2. april. Fagmøte: Fremtidsbilder Trondheim sentrum 2050 (pres. av parallelloppdrag). Arrangement i samarbeid med BoBy
- 4. april. Forelesning: Skälsö arkitekter (Stockholm)
- 3. mai. Rørosseminaret 2019
- 9. mai. Årets høydepunkt: generalforsamling i TAF
- 12. juni. Befaring: Lysholmbygget (Bergersen ark.) Trondheim kommunes byggeskikkpris
- 28. juni. TAF-ari spesial: PKA arkitekter 40 år + sommerfest!
- 28. august. Valgdebatt (samarbeid med BoBy)
- 16. oktober. Faglig formiddag: Inkluderende design i Trondheim (samarbeid med bl.a. Doga)
- 17. oktober. Forelesning: Philip Christoe / Florian Beigel (London)
- 22. oktober. Befaring: Enebolig Trollahaugen 56 (Svein Skibnes)
- 31. oktober. Åpningsfest - Arkitektenes hus
- 5. november. Kurs: Karis lille planskole (+ 6 påfølgende dager)
- 7. november. Forelesning: Kappland arkitekter (Oslo)
- 12. november. TegneJam i Arkitektenes hus (Studio:Beta)
- 14. november. Forelesning: Leth & Gori (København)
- 20. november. Miniseminar: Norkart: "Digital byggesak og 3D kart"
- 28. november. Forelesning: Ole Møystad (NTNU): "Lynch meets Moser".

Med eget lokale har TAF allerede utnyttet mulighetene til å arrangere forelesninger, kurs, seminarer og rene sosiale arrangement før jul. Vi hadde også et par masterkurs fra NTNU med sensur i Arkitektenes hus her før jul. Den ene studenten som hadde selvprogrammert studie innen parametrisk design fikk ikke den store modellen sin inn døra, så da tok vi like gjerne sensuren på gata foran Arkitektenes hus, til stor interesse i gatemiljøet. Heldigvis var været veldig fint på tross av at det var 6. desember. Vi starter opp igjen for fullt i slutten av januar, og vi håper på en begivenhetsrik vår.

Arkitektenes hus, Trondheim. Foto: TAF

Sensur masterkurs fra NTNU utenfor Arkitektenes hus, Trondheim. Foto: TAF

Østfold arkitektforening

Vi hadde et innholdsrikt år i 2019 med et variert program og jevnt over godt oppmøte på arrangementene.

Styret ønsket å forsøke en ny variant i vårsemesteret 2019 ved å legge opp til et program der arrangementene skulle henge sammen tematisk. I tillegg var formålet å skape et tettere bånd mellom medlemmer og de øvrige inviterte, både sosialt og faglig. Et program der det naturlig legges opp til at man deltar på de neste arrangementene også.

Vårsemesteret ble derfor arrangert som en workshopsrekke under ett og samme tema. ØAF kom høsten 2018 i kontakt med grunnleggerne av nyetablerte Vesterelva badstuanstalt, som presenterte idéen om en offentlig badstuflåte i elven som renner gjennom Fredrikstad. Styret valgte å tilby bistand i form av arkitektkompetanse, ved å bruke badstuflåten som tema for idéverksted med medlemmene. Semesteret ble følgelig en kombinasjon av forelesninger med relevante prosjekter for badstuflåten, etterfulgt av workshoper inndelt etter planlagte tema. Deltakerne fikk der være med på å forme prosjektet, fra konsept til detalj.

ØAF inviterte Østfoldkunstnerne til å delta i arbeidet og dette ble et sosialt og faglig fruktbart samarbeid. I etterkant av semesteret påtok et par utvalgte medlemmer seg oppdraget med å sammenstille arbeidet og utarbeide et skisseprosjekt, som nå planlegges gjennomført så snart økonomien er på plass. Styret anser dette som en fin mulighet til å fremme både foreningen og faget, lokalt og regionalt.

Vårsemesteret ble tradisjonen tro avsluttet med felles sommerfest med Østfoldkunstnerne, der det blant annet ble høytidelig overrekkelse av Arnstein Arneberg-prisen – som i år gikk til Griff arkitektur for deres prosjekt Storgata 5.

Høstsemesteret inneholdt to forelesningskvelder om temaene bevaring, transformasjon og gjenbruk. Svært godt oppmøte med en rekke besøkende også utover foreningens medlemmer. Det ble i tillegg avholdt en quiz-kveld sammen med kunstnerne og en julefest med god mat og drikke.

ØAF har engasjert seg i lokal byutviklingsdebatt i året som er gått, og ønsker å delta ytterligere som meningsytrer i saker der det er naturlig at vår profesjon uttaler seg.

Vi ser tilbake på et år med mange inspirerende foredrag med dyktige arkitekter, kreativ utfoldelse og hyggelig samvær med kolleger.

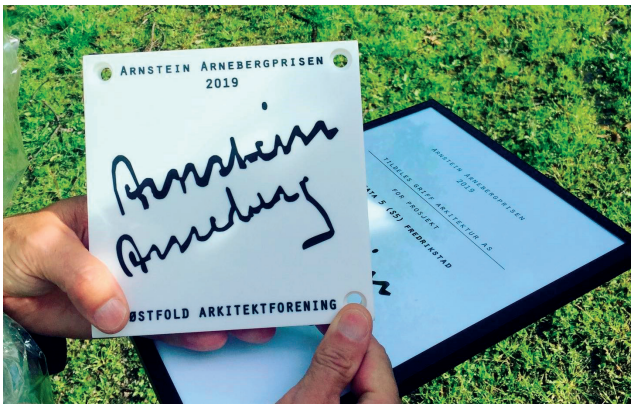

Griff arkitektur mottok Arnstein Arneberg-prisen for Storgata 5. Foto: ØAF

Futhark og Romfarer arkitektur holdt foredrag i Halden om sine skoleprosjekter. Foto: ØAF

Inge Hareide fra KIMA arkitetur og Besim Bllacaku i Link holdt presentasjon om M:6 på Verket i Moss. Foto: ØAF

NAL student

Vi har i året som gikk vært opptatt av tilbud som kan bidra i arkitektutdanningen, og samtidig vise at NAL er en faglig møteplass allerede fra studietiden. Dette bygger videre på en idé om å vise NALs lokalforeninger som en helhet, som en møteplass for studenter og praktiserende arkitekter. Vi har holdt mange av de samme arrangementene på tvers av skolene, og arbeidet med å gjøre oss tydelige og synlige i sosiale medier og i studentmiljøet.

I 2019 hadde NAL student tre møter i hver av studiebyene Bergen, Trondheim og Oslo. Det er her studentstyret møtes for å utveksle ideer, diskutere saker og hvordan NAL student kan utvikle seg videre. Det er også her vi legger en felles plan for hvilke arrangementer og kurs vi skal gjennomføre for studentene.

I året som gikk har vi blant annet arrangert kontorsafarier, hvor vi besøker arkitektkontorer og får presentert noe av deres arbeid, etterfulgt av en sosial kveld med servering og drikke. Dette er blitt populære kvelder, som studentene ønsker å gjenta. Besøkene skaper gode bånd til lokale kontorer, noe som gir et faglig fellesskap og innblikk for studentene i hvordan det er å jobbe på et arkitektkontor.

Vi har hatt debatter om Y-blokken, en sak som er spesielt viktig for NAL student i Oslo. Vi har hatt mange informasjonsmøter om hva NAL er og jobber med, blant annet har studiestedene hatt besøk av flere fra NALs administrasjon for å kommunisere dette til studentene. Det har da vært servering, og handlenett med blader utgitt til nye medlemmer. Dette har vært positivt for å øke medlemstallene blant studentene, og også for å vise hva organisasjonen jobber med.

I Trondheim ble det arrangert en omvisning på Stiftsgården. Dette var et arrangement kun for medlemmer, og det første av sitt slag på flere år. Det ble veldig vellykket, og vi ønsker å gjennomføre slike besøk og omvisninger i alle byene i året som kommer. Førsteårsstudentene ved AHO var på besøk i biblioteket i Arkitektenes hus, og fikk her blant annet en innføring i hvordan man kan benytte seg av biblioteket. På BAS har det vært holdt flere kurs i ulike programvarer og verktøy, som CNC, InDesign, byggekurs og skrivekurs. Dette har vært forbeholdt medlemmer, og har blitt tatt godt imot. Studentene på BAS har også hatt president Gisle Løkken på besøk, i en debatt og informasjon om ansvarsretten for å skape engasjement blant studentene angående saken. NAL student har planalgt et spennende vårprogram, og vi gleder oss til året som kommer.

Styret i NAL student.

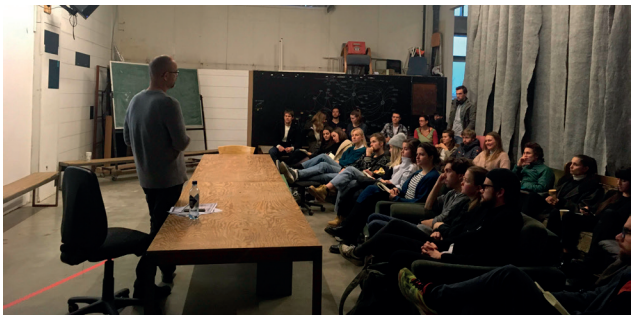

Forelesning ved Gisle Løkken.

Skrivekurs med Gaute Brochmann. Alle foto: NAL Student

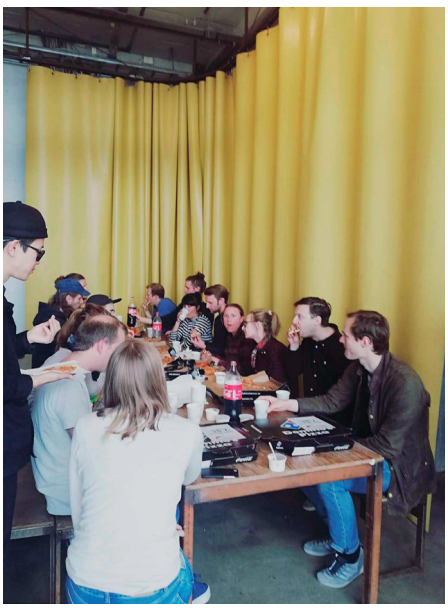

NAL Student har vært aktive i 2019. Alle foto: NAL Student

Organisasjonen

NALs formål

Norske arkitekters landsforbund (NAL) er en fagideell organisasjon som arbeider for arkitektens rammevilkår og synliggjør arkitektur som verdiskaper i samfunnet.

Organisasjonen

NALs samlete virksomhet ledes av generalsekretær Kari Bucher. Organisasjonen er bygd opp slik:

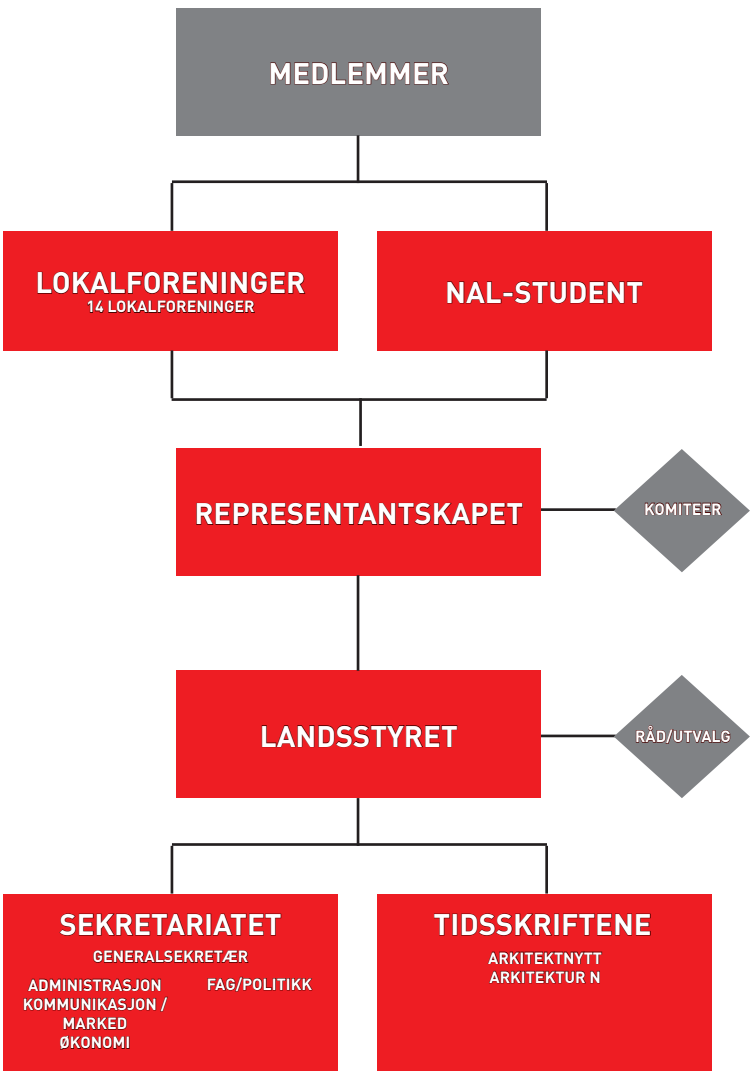

Medlemstall *Per 31.12.2019*

Oslo arkitektforening, OAF	1946
Østfold arkitektforening, ØAF	105
Hedmark og Oppland arkitektforening, HAF	102
Drammen arkitektforening, DAF	101
Vestfold arkitektforening, VAF	108
Telemark arkitektforening, TeAF	76
Agder arkitektforening, AAF	116
Stavanger arkitektforening, SAF	228
Bergen arkitektforening, BAF	308
Sogn og Fjordane arkitektlag, SoFA	52
Møre og Romsdal arkitektforening, MAF	92
Trondhjem arkitektforening, TAF	330
Nord-Trøndelag arkitektforening, NoTA	37
Nord-Norges arkitektforening, NAF	121
Direkte medlemmer (utlandet)	59
Studentmedlemmer	494
Sum	4 280

Lokalforeningene

NALs 14 lokalforeninger har gjennomført egne program med møter, foredrag, befaringer og sammenkomster i løpet av året (se s. 9-21).

NAL ansatte Perann Sylvia Stokke som lokalforenings-koordinator i 50 prosent stilling i mars 2019, som et strategisk grep for økt støtte og hjelp til lokalforeningene.

Økonomisk støtte til lokalforeningene

I 2019 ble det totalt delt ut 1,4 millioner kroner som tilskudd til lokalforeningene. TAF ble tilført et tilskudd på kr. 50.000 til avvikling av Røros-seminaret i mai 2019. De resterende midlene, kroner 1.350 millioner ble fordelt etter en fordelingsnøkkel godkjent av RS. Midlene fordeler seg slik:

Fordeling av frie midler	Medl.tall 01.01.2019	%	sum for året
ØAF	101	5,00 %	63 578
OAF	1935	23,00 %	303 385
HAF	105	5,00 %	63 578
DAF	92	4,00 %	50 989
VAF	103	3,00 %	54 441
TeAF	74	3,00 %	41 929
AAF	115	5,00 %	69 619
SAF	222	10,00 %	135 786
BAF	305	13,00 %	171 597
SoFA	46	2,00 %	29 847
MAF	93	4,00 %	50 126
TAF	329	13,00%	181 953
NoTA	34	2,00 %	24 670
NAF	121	8,00 %	103 502
SUM	3 706	100 %	1 350 000

NAL student

NAL student er alle studentmedlemmene i organisasjonen. De har et eget styre og budsjett. Styret består av tre representanter fra de godkjente skolene for arkitektutdanning i Norge; Arkitektur- og designhøyskolen i Oslo, Bergen arkitekthøyskole og NTNU. Lederen av NAL student sitter også i NALs landsstyre.

Leder:
- Lars Hervik Helgesen, AHO / Silje Lockert, BAS (fra 1.7.2019)

Medlemmer:
- RS-repr. AHO:
  Silje Ekornrud Seim / Charlotte Elisabeth Meyer (fra 1.7.2019)
- vara-repr. AHO:
  Karoline Manvik Mathisen / Rakel Emilie Emhjellen Paulsen (fra 1.7.2019)
- OAF-repr.: Cathrine Tonseth Sundem
- RS-repr. BAS:
  Frida Røed Skaara / Lotte von Hofacker (fra 1.7.2019)
- Vara-RS-repr. BAS:
  Silje Lockert / Sara Bjørnevik (fra 1.7.2019)
- BAF-studrepr.: Aleksander Sund Vågsholm
- RS-repr. NTNU:
  Anna Lunden Solbjør / Kristin Thorvik Thue (fra 1.7.2019)
- Vara-RS-repr. NTNU:
  Marte Nyberget / Oda Lægran (fra 1.9.2019)
- TAF-studrepr.: Guro Reinaas (fra 1.9.2019)

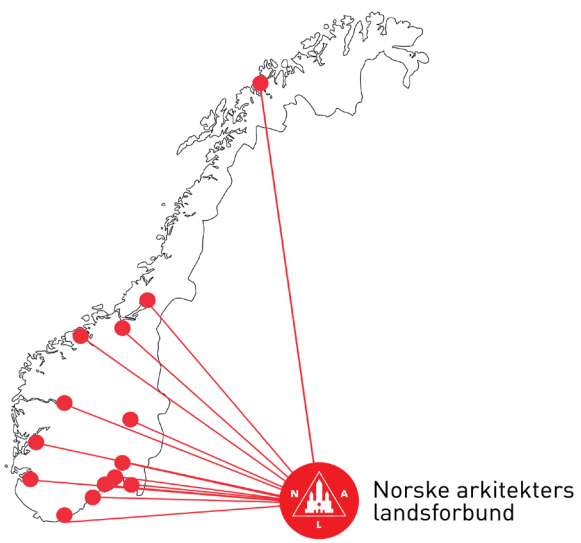

Representantskapet (RS)

NALs representantskap består av en representant fra hver av organisasjonens 14 lokalforeninger og en studentrepresentant fra hver av de tre godkjente arkitekthøyskolene i Norge; AHO, BAS og NTNU.

Årets RS-møte ble avholdt 14. juni 2019 i Arkitektenes hus i Oslo. De viktigste sakene var strategi og politisk påvirkning, valg, vedtekter, samt ny organisasjonshåndbok. Det ble avholdt to lokalledermøter: ett i tilknytning til RS-møte 13. juni med gjennomgang av agenaden for RS-møte og ett 26. september i Oslo i forbindelse med Arkitekturdagen. Agenda for møtene var i hovedsak strategi/politikk, erfaringsutveksling, ansvarsrett og kommunikasjon.

Representantskapets medlemmer i 2019

- Agder arkitektforening:
  Hans Zeiffert/Gunn T. Rike Johansen (fra 1.7.19)
- Bergen arkitektforening: Eva Oulie Alvarez
- Drammen arkitektforening: Bent Tinnlund
- Hedmark og Oppland arkitektforening:
  Geir Brændhaugen /Agata Suchecka (fra 29.09.19)
- Møre og Romsdal arkitektforening: Gitte Langlo
- Nord-Norges arkitektforening: Linda V. Nielsen
- Nord-Trøndelag arkitektforening:
  Sivert O. Hegdahl/Quang Luong (fra 1.10.19)
- Oslo arkitektforening:
  Joakim Skajaa og Tone Selmer-Olsen (fra 1.7.19)
- Sogn og Fjordane arkitektlag: Torkjel Bruland Lavoll
- Stavanger arkitektforening:
  Olav Hodneland/Ingrid Njå Sekse (fra 4.9.19)
- Telemark arkitektforening:
  Ida Næss Haakanes/Silje Søntvedt (fra 1.7.19)
- Trondhjems arkitektforening: Ørjan Nyheim
- Vestfold arkitektforening: Johan A. Jordtveit
- Østfold arkitektforening: Gjermund Wibe
- Studentrepresentant AHO:
  Silje Seim Ekornrud/Charlotte E. Mellbye (fra 1.10.19)
- Studentrepresentant BAS: Lotte von Hofacker
- Studentrepresentant NTNU: Kristin Thorvik Thue

Landsstyret

NALs president er styreleder og landsstyret består av ytterligere seks medlemmer, herav én studentrepresentant og én representant valgt av de ansatte i NAL. Styrevervene rullere.

Landsstyret består av:

- MNAL Gisle Løkken, president NAL
- MNAL Marina Bauer
- MNAL Adnan Harambasic
- MNAL Marianne Skjulhaug
- MNAL Aleksander Oldrup Jensen
- MNAL Mikael Lye (Valgt av de ansatte, 01.fra 09.19)
- MNAL Dagny Marie Bakke (Valgt av de ansatte, til 01.09.19)
- Silje Lockert (studentpresentant BAS, fra 14.06.19)
- Lars Hervik Helgesen (studentpresentant AHO, til 14.06.19)

Sekretariatet

Ansatte (30 årsverk)
Generalsekretær: Kari Bucher

Administrasjonen (2,5 årsverk)
Administrasjonsleder: Ragnhild Ølstad
Sentralbord/resepsjon: Mette Ditlefsen Sund
Servicemedarbeider: Sara Krigsvoll
Bud: Jon Sigurd Vangsøy (til 1.7.2019)

Fagavdelingen (11 årsverk)
Fagsjef: MNAL Camilla Moneta
Konkurranseleder: MNAL Gisle Nataas
Biblioteksleder: Pernille Mofjell
Prosjektleder: Perann Sylvia Stokke
Prosjektleder: MNAL Birgitte Skjerve (til 1.10.2019)
Prosjektleder: Alf Waage
Prosjektleder: MNAL Dagny M. Bakke
Prosjektleder: MNAL Øystein Bull-Hansen
Prosjektleder: MNAL Andreas Fadum Haugstad (til 15.3.2019)
Prosjektleder: MNAL Kai Reaver (50% fra 1.10.2019)
Prosjektleder: MNAL Mikael Lye (fra 1.5.2019)
Prosjektmedarbeider: Reidun Granberg
Prosjektmedarbeider: MNAL Katrine Hamre Sørlie

Kommunikasjon- og markedsavdelingen (4 årsverk)
Kommunikasjonssjef: Annicken Vargel
Kommunikasjonsrådgiver/web-redaktør:
Kjetil Husebø (til 1.12.2019)
Markedssjef: Peter Rånås
Salgskonsulent: Anne Pernille Anvik

Arkitektur N (3,2 årsverk)
Redaktør: MNAL Gaute Brochmann
Design: Janne Eide Solvang
Redaksjonssekretær: Åsne Maria Gundersen
Redaksjonell medarbeider: Solveig Nygaard Langvad
Redaksjonell medarbeider: MNAL Katrine Hamre Sørlie

Arkitektnytt (4,2 årsverk)
Redaktør: Mikael Godø
Deskmedarbeider: Cecilie Klem (til 1.8.2019)
Journalister: Mette Svensen, Ando Woltmann (frilans) og Hanna Maria van Zijp (fra 1.9.2019)
Korrekturleser: Olav Ødegården
Redaksjonell medarbeider: Ingebjørg Semb
Norske arkitektkonkurranser, NAK
Redaktør: MNAL Gisle Nataas
Layout: MNAL Katrine Hamre Sørlie

Økonomi (2,8 årsverk)
Økonomisjef: Thorstein Dramdal
Økonomimedarbeider: Anne Walseth
Økonomimedarbeider: Bente Finstad

Utleide NAL-ansatte:

FutureBuilt
Programleder: Birgit Rusten
Prosjektleder: MNAL Stein Stoknes (80% permisjon)
Prosjektleder: MNLA Guro Aalrust
Prosjektleder: Erlend Seilskjær (fra 15.08.19)
Fagrådgiver: Ulla Hahn
Kommunikasjonsrådgiver: Pia Bodahl

Komiteer

Kontrollkomiteen
Leder:
- MNAL Maj Jøsok, Oslo

Medlemmer:
- MNAL Ketil Moe, Oslo
- MNAL Arild Sletten, Lillehammer
- MNAL Ketil Kiran, Oslo
- MNAL Lene Ragnhild Edvardsen, Hammerfest

På grunn av få henvendelser fra forbundet og medlemmene, har kontrollkomiteen bare hatt ett ordinært møte i 2019. I tillegg har komiteens medlemmer kommunisert på e-post om forskjellige spørsmål i tilknytning til virksomheten i NALs ulike styrende organer. Ett av komiteens medlemmer var tilstede på representantskapsmøtet i juni der en ny instruks for komiteen ble vedtatt. I etterkant av RS-møtet tok komiteen selv initiativet til en gjennomgang av forslaget til nye vedtekter for forbundet. Resultatet av gjennomgangen, med en del forslag til klargjøringer og endringer, ble oversendt representantskapet og landsstyret i november.

Komiteen har ikke registrert noe behov for å sette i verk spesielle aktiviteter i 2020 – kanskje bortsett fra å følge opp arbeidet med det komiteen oppfatter som en nødvendig opprydning i forbundets vedtekter. For øvrig vil komiteen besvare spørsmål og henvendelser fra forbundets medlemmer og styrende organer.

Komiteen for etikk og tvister
Leder:
- MNAL Frederik Sømme, Kristiansand

Medlemmer:
- MNAL Steinar Anderssen, Hamar
- MNAL Anna Aniksdal, Oslo
- MNAL Per Stenseth, Fredrikstad
- MNAL Merethe Finckenhagen, Oslo
  (Stenseth og Finckenhagen er begge oppnevnt av Arkitektbedriftene i hht. NALs vedtekter punkt 7.02)

Komitésekretær: MNAL Dagny Marie Bakke. Komitéen har hatt to møter for behandling av saker i løpet av 2019. Klagesaker vedrørende brudd på regelverket, med innstillinger til landsstyret, har handlet om misbruk av tittel og påstand om uprofesjonell rådgivning. Etter bestilling fra landsstyret har komitéen også utredet forholdet mellom det etiske regelverket i NAL og AiN (Arkitektbedriftene i Norge). Komitéen ser behov for at NALs regelverk kontinuerlig er på dagsordenen og gjøres kjent for medlemmene via publikasjoner på nett og i Arkitektnytt.

Konkurransekomiteen
Formålet med komiteen er å arbeide for høy kvalitet på arkitektkonkurranser som utlyses og gjennomføres i Norge. Komiteen oppfordrer til at at flere oppdragsgivere, offentlige og private, velger arkitektkonkurranser med løsningsforslag som

metode for å anskaffe arkitekt. Komiteen ønsker også å sørge for gode rammebetingelser og faglig bredde i arkitektkonkurranser som NAL er involvert i, og andre konkurranser vi har mulighet til å påvirke. At arkitektkonkurranser gjennomføres med høy faglighet er viktig og komiteen sørger for tilstrekkelig arkitektfaglig kompetanse i utvelgelseskomiteer og juryer. Arkitektkonkurransemarkedet endrer seg og komiteen diskuterer også utvikling, forbedring og hvordan man kan sørge for nye konkurranseformer med løsningsforslag. Komiteen er felles for Norske arkitekters landsforbund, Arkitektbedriftene og NLA - Norske landskapsarkitekters forening. NIL - Norske interiørarkitekters og møbeldesigneres landsforening har observatørstatus. Ledervervet rulleres mellom NAL og AiN. Det gjennomføres fire til seks møter årlig.

Konkurransekomiteen består av:
Leder:
- MNAL Michael Lommertz, Oslo (oppnevnt av Norske arkitekters landsforbund)

Nestleder:
- MNAL Per Højgaard Nielsen, Bergen (oppnevnt av Norske arkitekters landsforbund)

Medlemmer:
- MNAL Per Suul, Oslo (oppnevnt av Norske arkitekters landsforbund)
- Eva Helene Haanæs, Trondheim (oppnevt av Arkitektbedriftene)
- Arvid Bjerkestrand, Bergen (oppnevnt av Arkitektbedriftene)
- Line Løvstad Nordbye, Oslo (oppnevnt av NLA)
- Elin Helene Skjeseth Bashevskin, Oslo (oppnevnt av NIL: observatørstatus)

Det vil være nyvalg av komiteens medlemmer i 2020.

Pris- og stipendkomiteen
Leder:
- MNAL Andrew Holt, Oslo

Medlemmer:
- MNAL Torkel Njå, Oslo
- MNAL Arild Eriksen, Oslo
- MNAL Karin Hagen, Oslo
- MNAL Nicole Stobbe, Fredrikstad

Komitesekretær: Ragnhild Ølstad, administrasjonsleder i NAL. Komiteen avholdt to møter i 2019. De åtte siste årene har komiteen i tillegg til behandling av søkere på spesielle vilkår og Statens kunstnerstipend hatt ansvaret for å oppnevne NALs representant til flere priser og utvalg.

Valgkomiteen
Valgkomitéens oppgave er å avgi innstilling til Representanskapet om valg av President og medlemmer av landsstyret. I 2019 var det bare Marianne Skjulhaug som sto på valg. Både hun og styret mente det var gunstig at hun satt ett år til, og valgkomitéen innstilte derfor på det. Det var da heller ikke nødvendig å ha møter i komitéen.

RS- møtet i juni 2020 skal velge tre nye medlemmer av landsstyret og komitéen har nå satt i gang arbeidet med å skaffe nye kandidater.

Valgkomiteen består av:
Leder:
- MNAL Jarl Ture Vormdal, Fredrikstad,
  MNAL Magne Bergseth, Eiksund (fra 1.4.2019)

Medlemmer:
- MNAL Bente Rødahl, Trondheim
- MNAL Gudrun Molden, Bergen
- MNAL Johanne Taugbøl, Oslo
- MNAL Magnus Jørgensen, Oslo (fra 1.7.2019)

Priser

Pristildeling der NAL har oppnevnt jurymedlemmer:

Arkitekturprisen
Kandidater til årets arkitekturpris ble foreslått av medlemmene. Deretter valgte alle lokalforeningene ut èn representant hver fra disse, og den endelige vinneren ble stemt fram av medlemmene. Prisen deles ut hvert annet år og ble i 2019 tildelt Haga & Grov AS, sivilarkitekter MNAL.

Betongelementprisen
Prisen deles ut av Betongelementforeningen. NALs oppnevnte jurymedlemmer er arkitekt MNAL Trine Amundsen (leder) og arkitekt MNAL Randi Augenstein. Prisen for 2019 ble tildelt KAP – Kontor for Arkitektur og Design for Ostasteidn rasteplass.

Betongtavlen
Betongtavlen deles ut av Norsk betongforening. NALs oppnevnte jurymedlemmer er arkitekt MNAL Inger Anne Landsem og arkitekt MNAL Vidar Knutsen. Betongtavlen 2019 ble tildelt to prosjekter: Under av Snøhetta og Teglen av MNAL Einar Dahle.

Murverksprisen
Prisen deles ut av Norsk murforum. NALs oppnevnte jurymedlemmer er arkitekt MNAL Gro Eileraas og arkitekt MNAL

Jostein Bjørndal. Prisen har ikke vært utdelt siden 2016, men kandidater kan melde seg før prisutdeling i 2020.

Norsk Stålkonstruksjonspris
Prisen deles ut annethvert år. NALs oppnevnte jurymedlem er arkitekt MNAL Einar Jarmund. Prisen ble i 2019 tildelt Broa ved Sognefjellshytta av Dronninga Landskap.

Patrick Geddes legat
NAL har oppnevnt arkitekt MNAL Arne Sødal som medlem av fagjuryen for perioden 1.7.2018- 31.12.2021. Legatet deles ut av UNIFOR og ble ikke delt ut i 2019.

Statens pris for byggkvalitet
Prisen for 2019 ble tildelt Gjesdal kommune og nye Ålgård Sentrum/Kanalparken. Kommunaldepartementet oppnevner jury. Arkitektene var representert ved arkitekt MNAL Tor Inge Hjemdal og arkitekt MNAL Heidi Bjøru.

Treprisen
Prisen deles ut av Trefokus. NAL har oppnevnt tre juryrepresentanter: Arkitekt MNAL Marit Justine Haugen, arkitekt MNAL Olav Kristoffersen og arkitekt MNAL Magdalena Häggjerde. Prisen er ikke delt ut i 2019.

Vakre vegers pris
Prisen deles ut av Statens vegvesen. I juryen for prisen sitter arkitekt MNAL Henrik Lundberg. Prisen deles ut hvert annet år og neste gang i 2020.

Årets bygg
Prisen for 2018 ble tildelt på Byggedagene i 2019. Til juryen har NAL oppnevnt arkitekt MNAL Harald Martin Gjøvaag. Prisen gikk til LHL-sykehuset på Gardermoen av Nordic – Office of Architecture.

Glassprisen
Glassprisen 2019 ble tildelt Helen & Hard for prosjektet «Summer House Reilstad». Prisen ble delt ut i oktober på konferansen «Glassarkitektur 2019».

Legat og stipend

Ingen av NALs to legater ble utdelt i 2019 grunnet lav renteavkasning. Legatenes navn er:

- Arkitektene Backer, Poulsens og Sverres legat til arkitekter MNAL
- Arkitektene Hanssens og Lenschows legat til arkitektstudenter som er medlem i NAL

NALs styre er legatstyre, mens Pris- og stipendkomiteen innstiller kandidater.

NALs støttefond
Fondet har eget styre og består av følgende personer: Arkitektene MNAL Knut Selmer Bachke (leder), Grete Greve Aubert, Ingrid Hildrum med Jan Arnfinn Mork som varamedlem. Ragnhild Ølstad er fondets sekretær.

Styret besluttet sensommeren 2019 å ikke dele ut stipend i 2019 grunnet lav renteavkastning. Det ble derfor ikke avholdt styremøte i 2019.

Statens stipend for kunstnere 2019
NAL ga i 2019 innspill til kunstnermeldingen med særlig vekt på hvordan arkitekter bidrar i samfunnsutviklingen, samt muligheten den enkelte har til å søke støtte til å utvikle sine kunstneriske sider.

Pris- og stipendkomiteen innstiller kandidater til Statens kunstnerstipend. Følgende stipend ble tildelt i 2019:

Diversestipend

MNAL Cristian Stefanescu	kr. 35.000
MNAL Tone Megrunn Berge	kr. 15.000
MNAL Silje Kalve Klepsvik	kr. 15.000

Samarbeid

Profesjonsrådet
Profesjonsrådet for arkitektutdanning skal samordne høyere utdanning og forskning innenfor fagområdet. Det skal gi råd i overordnede faglige og fagpolitiske spørsmål. NAL har observatørstatus. Det har ikke vært avholdt møter i 2019.

Stiftelsen Arkitekturmuseet
NALs representanter i perioden 1.4.2016- 30.03.2019 er arkitekt MNAL Guy Tschudi-Madsen (styreleder) og arkitekt MNAL Gudrun Molden.

Europan Norge
Stiftelsens formål er å fremme nyskapende ideer innen boligbygging og byutvikling gjennom internasjonale

arkitektkonkurranser for arkitekter under 40 år. NAL har vært representert ved prosjektleder Kai Reaver. Kaleidoscope hadde sekretariatsfunksjonen.

ROM for kunst og arkitektur
NAL er en av stifterne. Arkitektene MNAL Arild Eriksen og MNAL Tor Inge Hjemdal sitter i styret.

AS Arkitektenes Hus Eiendom
NAL og Oslo arkitektforening eier hver nær 50% av eiendommen. NALs to oppnevnte styremedlemmer har vært Gisle Løkken og Kari Bucher. NAL er leietaker og leieavtalen ble reforhandlet for fem år fra 1.1.2017.

Jugendstilsenteret i Ålesund
Arkitekt MNAL Thor Slyngstad sitter som styremedlem for Stiftelsen Kulturkvartalet ut 2020. Jugendstilsenteret inngår i stiftelsen.

Internasjonalt samarbeid:

Union of International Architects (UIA)
UIA er en internasjonal organisasjon som blant annet arrangerer verdenskongresser hvert tredje år. Kongressene er åpne for alle medlemmer og neste kongress er i 2020 i Rio. De nordiske arkitektforbundene er tilsluttet UIA i en felles medlemsseksjon for Vest-Europa. Seksjonens sekretariat er fra 1.1.2018 ivaretatt av Danmark. Arbeidet koordineres gjennom nordiske styremøter. Formålet med møtene er todelt. For det første å diskutere hvordan den nordiske seksjonen i fellesskap skal respondere og aksjonere på av saker som UIA arbeider med. I tillegg er møtene en arena for gjensidig kunnskaps- og erfaringsutveksling.

Architects Council of Europe (ACE)
NAL deltar som "special status"-medlem. Dette innebærer fulle rettigheter og plikter, med unntak av retten til å inneha presidentvervene. Medlemskapet inkluderer også Arkitektbedriftene som bidrar til å dekke kontingent, og deltakelse på generalforsamlinger. ACE arbeider med faglige og yrkesrelaterte saker (næringsinteresser), spesielt i forhold til EU-systemet og direktiver som vedrører utøvelsen av arkitektyrket og offentlige konkurranse- og innkjøpsordninger. NAL har ikke deltatt på møter i 2019 og Arkitektbedriftene har ivaretatt våre felles interesser.

Europan Forum for Architectural Policies (EFAP)
Forumet er et samarbeidsorgan for departementer, profesjons- og kulturorganisasjoner innen EU og EØS-området med ansvar for arkitektur. NAL har ikke deltatt i møter i regi av forumet i 2019.

Hva går medlemskontingenten din til?

Kontingent
Årskontingent til NAL har vært:

Medlem	5.512
Pensjonistmedlem	1.888
Studentmedlem	880

Abonnement på tidsskriftene Arkitektnytt og Arkitektur N er inkludert i medlemskapet.

Medlemskontingenten utgjør 40 prosent av NALs inntekter.

Lokalforeningskontingent
Innkreves av NAL, men fastsettes av den enkelte lokalforening og varierer i størrelse. Hittil har fire foreninger innført egen pensjonistkontingent og disse er OAF, TeAF, SAF og NoTA.

Medlemskontingenten utgjør 40 prosent av NALs inntekter.

Hovedtall fra regnskapet

(alle tall i 1000 kr.)

Resultatregnskap	2019	2018	2017
Driftsinntekter			
Kontingent, abonnement og annonser	27 146	27 808	27 025
Prosjekter, kurs, andre inntekter	24 049	24 147	21 352
Sum driftsinntekter	51 195	51 955	48 377
Driftskostnader			
Tidsskrifter, prosjekter og kurs	16 619	16 260	14 094
Personalkostnader	24161	23 439	24 557
Lokaler, kontorhold, IKT	5 517	6 079	5 562
Andre kostnader	4002	4 476	4 366
Sum driftskostnader	50 299	50 253	48 580
Driftsresultat	896	1 702	-203
Finansinntekter og finanskostnader	131	173	300
Årsresultat	1 027	1 875	97

(alle tall i 1000 kr.)

Balanse pr. 31.12.	2019	2018	2017
Eiendeler			
Anleggsmidler	1 043	1 476	1 896
Omløpsmidler	19 845	19 216	17 276
Sum eiendeler	20 888	20 692	19 172
Egenkapital og gjeld			
Egenkapital	12497	11 471	9 596
Kortsiktig gjeld	8 391	9 221	9 576
Sum egenkapital og gjeld	20 888	20 692	19 172

Norske arkitekters landsforbund (NAL) er en fagideell medlemsorganisasjon for over 4200 arkitekter i Norge. Vi arbeider for å fremme god arkitektur og arkitekters felles interesser. Vi er en pådriver for en arkitekturpolitikk som skaper gode rammevilkår for arkitektur og stedsutvikling i Norge.

NAL er en viktig rådgiver og tilrettelegger for gjennomføring av arkitektkonkurranser i Norge. I tillegg arbeider vi med en rekke forbildeprosjekter innen miljø & bærekraft og er den ledende leverandøren av arkitektfaglig etterutdanning og kompetanseheving. Gjennom våre tidsskrifter presenterer vi det fremste innen norsk arkitektur og oppdaterer deg på siste nytt innen fagfeltet.

Vi har lokalforeninger spredt over hele landet som tilbyr faglige og sosiale møteplasser. Takk til alle våre medlemmer som bidrar til å gjøre NAL til en slagkraftig organisasjon.

www.arkitektur.no

Følg NAL på sosiale medier:
www.facebook.com/arkitektur.no
www.instagram.com/arkitektur_no
www.twitter.com/arkitektur_no
www.youtube.com/arkitekturNO
www.linkedin.com/company/norske-arkitekters-landsforbund

Norske arkitekters landsforbund
Josefines gate 34
NO-0351 Oslo